

BACH YÜRÜRKEN

GÖKNİL ÖZKÖK
Resimleyen: Kutlay Sındırgı

25. BASIM

BACH YÜRÜRKEN

GÖKNİL ÖZKÖK
Resimleyen: Kutlay Sındırgı

1. Basım: 2009
25. Basım: 2000 adet, Ekim 2023
ISBN: 978-975-07-1040-7
© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2009
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayın Koordinatörü: **İpek Şoran**
Düzeltili: **Egem Atik, Mehmet Erkurt**
Kapak ve İç Tasarım: **Gözde Bitir Tufan**
Tasarım Uygulama: **Güldal Yurtoğlu**

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Yayıncı Sertifika No: 43514
Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sarıyer, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 • Faks: 252 72 33
cancocuk.com • cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Pasifik Ofset; Sertifika No: 44451
Adres: Cihangir Mah. Güvercin Cad.
Baha İş Merkezi A Blok No: 3/1 Z. Kat
Avcılar, İstanbul

Bu kitabın sahibi:

BİRİNCİ BÖLÜM

Karanlık çökmek üzereydi. Dört kardeş evlerinin önünde uzayan geniş basamaklı merdivenlerde durmuş, birbirleriyle vedalaşmak için bekliyorlardı.

Karanlıkla birlikte çöken sessizlikten kaçacak yer yoktu. En küçükleri evin kapısına doğru baktı iç geçirerek. O kapının ardındaki sessizlik sokaktan daha karanlık, daha kasvetliydi. O akşam yeni bir yaşam başlıyordu onlar için.

“Biz ne yapacağız şimdi?” diye düşündü en küçükleri. Endişeyle ağabeyinin elini sımsıkı tuttu. Korku dolu düşüncelerinden uzaklaşıp ablası ve ağabeyinin konuşmalarını dinlemeye koyuldu:

“Erfurt’a gitmek istediğine emin misin Maria Salome? Bizimle gelebilirsin.”

“Eminim. Merak edecek bir şey yok. Orada bir sürü

akrabamız var nasıl olsa. Rahat edeceğimden emin olabilirsiniz. Yalnız..." dedi ve duraksadı. "Tek endişem kardeşlerimiz. Onlara iyi bakabileceğinden eminsin değil mi?"

Son sözcükleri sesini iyice alçaltarak söyledi.

Johann Christoph, kız kardeşinin elini tuttu:

"Onları ne kadar çok sevdiğini ve önemseydiğini biliyorum. Ama o kadar da küçük değiller Maria. Johann Jacob on üç yaşında, Sebastian ise on. Kocaman çocuk onlar artık."

Maria Salome hiç rahat görünmüyordu. O kadar üzgündü ki. Üstelik bunu belli etmemek için kendisiyle savaşıyor, sakın görünmeye çalışıyordu.

"Bak, istersen gel bir süre bizimle kal. Ne dersin?" dedi Johann Christoph. "Sonra yine Erfurt'a dönersin."

"Olmaz," dedi Maria Salome. "Şimdi gitsem daha iyi."

Çocuklar Maria Salome'nin iki yanında duruyorlardı. Çıtları çıkmıyordu.

Johann Jacob, "Neden Erfurt'a gidiyorsun ki? Bizi çok özlersin orada. Biz de seni çok özleriz," dedi. Bu durum hoşuna gitmiyordu ama yapacak bir şey yoktu.

"Biliyorum. Birbirimizi çok özleyeceğiz. Ama buna alışmalıyız."

Maria Salome dizleri üzerine çöktü ve kollarını iki yana açarak, “Gelin bakalım yanıma,” dedi. Sonra da kardeşlerini kolları arasına alarak sakin, ninni gibi bir sesle anlatmaya koyuldu:

“Başımıza gelenler büyük talihsizlik. Daha bir yıl önce annemizi kaybettik, şimdi de babamızı. Çok zor bir durum, biliyorum. Ama güçlü olmamız gerek. Doğup büyüdüğümüz yerden ayrılmak zorundayız.”

Maria Salome şöyle bir göz gezdirdi çevresine. Evlerinin kapısından uzayıp giden patika yola, altında oturup saatlerce şarkı söylediği kocaman ağaca baktı. Çocuklar kaşları havada şaşkınlıkla dinliyorlardı ablalarını.

“Ağabeyimiz Johann Christoph en büyüğümüz. Onun sözünü dinleyin her zaman. Güçlü olun. Güçlü ve istekli. Ne olursa olsun istemekten ve istediğinizi yapmaktan vazgeçmeyin. Uzun ve güzel bir yaşam sizi bekliyor. İnanın buna.”

Sesi giderek titremeye başlamıştı. Kardeşlerini üzmemek istemiyordu. Bu yüzden de ağlamadı. Ama Johann Jacob ablasının son sözlerinden sonra kurulu bir çalar saat gibi çığlıklar atarak ağlamaya koyuldu. Sebastian ise korku dolu gözlerle Johann Jacob’a bakıyordu.

Maria Salome ve Johann Christoph kardeşlerini susturmaya çalışırken evin kapısı açıldı.

İçerideki titrek mum ışığı, kapının önünde duran çocukların ayaklarına kadar uzandı. Evden çıkan dört adam, çocuklara hiç bakmadan evlerinin yolunu tuttular. İçlerinden biri, birkaç adım sonra geri döndü ve, “Burada daha fazla beklemeyin Christoph. Cenaze için gerekli olan her şeyi biz yapıyoruz. Akrabalarınız da geliyor nasıl olsa. Çocukları bir an önce götür buradan,” dedi.

Maria Salome’yle göz göze gelince, “Maria da mı sizinle geliyor?” diye sordu adam.

“Hayır. O Erfurt’a akrabalarımızın yanına gidiyor. Küçükler de benimle Ohrdurf’a geliyorlar. Ben ve karım onlarla ilgilenebiliriz.”

Adam yavaş adımlarla çocukların yanına doğru yürüdü. Çok üzgündü ve yürürken sallanıyor gibiydi.

“Çok şanslısınız. Birbirine yürekte bağlı bir aileniz var. Nereye giderseniz gidin birbirinizden kopmuyorsunuz,” dedi. Yüzünde sevecen bir gülümseme belirmişti.

“Ben babanızın yakın dostlarından biriydim,” dedi çocuklara doğru eğilerek. Sonra da başını eve çevirdi. Pencerelerin birinden, içeride yanan mumun sarı ışığı süzülüyordu dışarı.

“Babanız iyi bir dost, iyi bir müzisyen, iyi bir insandı.

Sizler de onun izinden yürüyeceksiniz mutlaka. Birer Bach olduğunuz için gurur duymalısınız çocuklar. Bizler bu ismin, dürüstlük, çalışmak, yetenek ve müzik demek olduğunu düşündük her zaman. Siz de bunları unutmayın,” dedi ve hızlı adımlarla oradan uzaklaştı.

Adamın sözleri tüm kardeşleri duygulandırmıştı. Maria Salome daha fazla tutamadı kendini ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Gözyaşlarını kardeşlerinden saklamaya çalışırken Sebastian ablasının yanına geldi ve, “Ağlama artık,” dedi, “bak biz bile ağlamıyoruz. Ağabeyimiz var artık yanımızda. Hem belki Ohrdurf’u buradan, Eisenach’tan daha çok severiz.”

“Ben sevmeyeceğim!” diye atıldı Johann Jacob.

Sebastian ciddi bir yüzle Johann Jacob’a baktı ve kararlı ses tonuyla konuşmasını sürdürdü:

“Hepimiz yaşadığımız yeri çok seveceğiz. Biz nere-deyse, en güzel yer orası değil midir?” dedi ablasının yüzüne doğru eğilerek.

“Haydi çocuklar, artık yola çıkalım,” dedi Johann Christoph. Johann Jacob ablasının yanına koştu. Sımsıkı sarıldılar birbirlerine. Sonra da Sebastian’a sarıldı Maria Salome.

“Ben on yaşımdayım. Artık küçük değilim. Bu yüzden beni merak etmene gerek yok. Üzülme olur mu?” dedi Sebastian ablasına.

“Olur. Üzülmem.”

Neyse ki artık içi rahattı Maria Salome'nin.

“Nasıl olsa her yıl bir araya geleceğiz yine Erfurt'ta. Güzel yemekler yenecek, güzel müzikler çalınacak. Her Bach yaşadığı kentten haberler getirecek. Sizler her yıl biraz daha büyümüş olacaksınız,” dedi. Akşamın sessizliğinde atların ayak sesleri duyulmaya başlamıştı.

Az sonra da patika yoldan gelen iki araba evin biraz aşağısında durdu.

Maria Salome yerden küçük çantasını aldı. Eşyalarını koyduğu büyük çantasını Johann Christoph taşıdı arabaya. “Hoşça kalın çocuklar. Gelecek yıl Erfurt'ta görüşürüz,” dedi ve fazla oyalanmadan arabaya bindi. Çocuklar, araba gözden kayboluncaya kadar Maria Salome'ye el salladılar.

Johann Christoph, çocukların eşyalarını arabaya taşıdıktan sonra çocukluğunun geçtiği bu iki katlı, kırmızı damlı eve baktı. Bu evden ayrılalı çok olmuştu. Ohrdurf'a yerleşmiş, güzel bir kilisede iş bulmuştu. Çok geçmeden güzel bir kızla evlenmiş, yakın zaman-

da da bir bebekleri olmuştu. Ama mutluluk, bazen yerini üzüntüye bırakır, geçici olsa bile.

Çocukluğunu düşündü birden. Kardeşleri de bu evde doğmuştu. Sekiz kardeş bu evde çok mutlu günler geçirmişlerdi. Ama hepsi bir yerlere dağılmışlardı şimdi. Artık müzisyen ailenin en küçük iki üyesi de yeni bir kentte ağabeyleriyle yaşamlarına devam edeceklerdi.

Bu düşüncelerden sıyrılıp kardeşlerine seslendi:

“Çocuklar, haydi artık arabaya binin, gidiyoruz.” İki kardeş koşarak arabaya bindiler.

Araba yavaşça hareket etti. Çocuklar son kez arabanın penceresinden evlerine baktılar. Şimdi görülen tek şey, gittikçe cılızlaşan mum ışığıydı. Araba ilerledikçe o da gözden kayboldu.

İKİNCİ BÖLÜM

1695 yılının bahar aylarıydı. Almanya'nın küçük ve sevimli kenti Ohrdurf'ta yaşam yeniden başlamıştı Bach kardeşler için. Yeni evlerini ve kenti sevmişlerdi. Sevmeyeceğini söyleyen Johann Jacob bile. Ama pek fazla dışarı çıkmıyorlardı. Johann Christoph okul konusunda çok titiz davranıyordu. Kardeşleri en iyi okulda okumalıydı. Eisenach'taki gibi başarılı olmalarını istiyordu çünkü. Bir an önce burada yaşamaya alışmaları gerekiyordu.

O sabah Johann Christoph erkenden kalktı. Kilisede işgünü değildi. Ama çocukları oraya götürüp çalıştığı yeri göstermek için sabırsızlanıyordu.

Odanın ortasındaki kocaman ahşap masaya nefis bir kahvaltı sofrası kurulmuştu. Johann Christoph'un karısı Johanna elinde dumanı tüten tavayla odaya girdi ve elindeki tahta kaşığı havada sallayarak, "Beyler, işte kahvaltınız hazır!" diye seslendi.

Çocuklar yerlerinde doğruldular ve hızlıca tabaklarını Johanna'ya uzattılar.

İştahla önlerindeki kahvaltıyı yerlerken Johann Christoph, "Bugün sizi çalıştığım kiliseye götüreceğim," dedi.

Sebastian ağzındaki koca lokmayı çiğnemedен yutuverdi. "Öyleyse... Öyleyse oradaki orgu da görebileceğiz değil mi?"

"Elbette göreceksiniz. Hatta bana bir şeyler çalmanızı da isteyeceğim sizden."

Johann Jacob, Sebastian'ın heyecanlı tavırları karşısında, hiç de onun kadar heyecanlı görünmüyordu.

"Sen ne dersin Jacob? Sen merak etmiyor musun kilisedeki orgu?"

Johann Jacob, ekmek somunundan koca bir parça koparıp ilgisizce, "Sebastian daha iyi anlar o işlerden, ben yalnızca çalabilirim," dedi.

Johann Christoph bir şey anlamamıştı. "İyi ya, ikiniz de çalacaksınız işte. Başka ne yapacaktınız? Size orgun mekanizmasını soracak değilim ya," dedi ve keyifle gülmeye başladı.

"Hah, o mekanizma ve onarım işlerini Sebastian bilir işte. Ben yalnızca çalarım."

“Hı?” Johann Christoph çok şaşırmişti. “On yaşında bir çocuk ne anlar ki orgun mekanizmasından, onarımından?” diye düşündü.

“Eh iyi öyleyse, haydi yola çıkalım, bana yolda anlattırınız,” dedi ve hep birlikte Saint Michael Kilisesi’ne doğru yola koyuldular.

Sebastian hiç konuşmadan yürüyordu. Johann Jacob ise soluk bile almadan Eisenach’taki okul maceralarını, Erfurt’taki aile toplantılarını anlatıyordu. Sonunda Johann Christoph, konuşurken tükürüğünü boğazına kaçırarak Jacob’un öksürüğünü fırsat bilip Sebastian’a döndü ve, “Seni en son bıraktığımda keman çalıyordun Eisenach’ta,” dedi.

“Evet.”

“Çok da iyiydin. Babam çok mutlu olmuştu kemana başladığında.”

“Evet.”

“Ama org, senin için daha önemli değil mi? Büyük kuzen Johann Christoph’la çalışmaya başladığını duymuştum. Tabii ya, Erfurt’taki buluşmalarımızdan birinde babam anlatmıştı. Evet. Hatırlıyorum.”

Johann Jacob’un öksürüğü kesilir kesilmez söze karıştı hemen:

“Büyük kuzen Johann Christoph Amca’nın yanından hiç ayrılmazdı ki Sebastian. Büyüyünce de ona benzerse hiç şaşmam! Hah hah hah!!”

“Johann Christoph Amca, org onarımı konusunda uzmandı ve çok önemli bir besteciydi,” dedi Sebastian.

“Üstelik çok ünlü. Bildiğimiz en ünlü Bach o,” dedi Johann Jacob eğilip Sebastian’ın yüzüne bakarak.

“Evet,” diye yanıtladı ağabeyini Sebastian. “Küçükken hep onunlaydım. Bu iş çok hoşuma gitmişti. Onarımı gereken bütün orgları birlikte incelerdik. O da bana her şeyi anlatırdı. Onarım bazen günlerce sürerdi. Ama bittikten sonra ilk ben çalar, kontrol ederdim. Bir düşünün. Koca bir orgun yapımı yıllar sürebilir.”

“Evet, sürebilir!!” diye söze karıştı Johann Jacob.

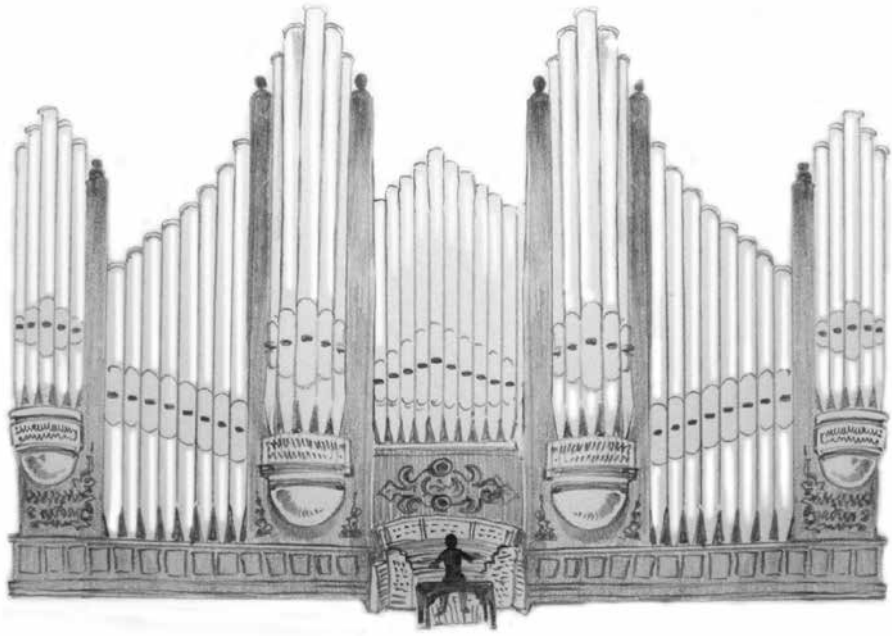
Sebastian anlatmayı sürdürdü:

“Onlarca kişi çalışır bu dev çalgının yapımı için.”

“Aaa bir dev gibi. Bu doğru!!”

Sebastian öfkeyle dudaklarını sıktı ve ağabeyine bir bakış attı.

“Çizilmesi, hayal edilmesi, iyi düşünülmesi gerek. Onca boru. Küçükklü büyüklü. Bunlar ince ve kalın sesleri değiştirir çünkü, önemlidir. Ayaklarının altındaki pedallar, ellerin gezindiği kat kat klavye. Düşün-

senize bu çalgının görkemini. Yalnızca görüntüsü bile ne kadar Tanrısal.”

Johann Jacob derin bir i geçirdi. Çünkü o sırada Sebastian'ın heyecanlı anlatışına kendini kaptırmış, çok duygulanmıştı. Konuşmamak için kendini zor tutuyordu. Sebastian aynı duyguyla anlatmasını sürdürdü:

“Marangozlar, demirciler günlerce çalışırlar sesleri havayla buluşturan bu çalgı için. Onca insanın emeği bu borulardan yükselen seslere karışır. Belki de bu yüzden ilahi ve insana yakındır çıkan sesler. Mucize gibidir.”

Bu sözlerden sonra kimse bir süre konuşmadı. Sebastian öyle bir heyecanla anlatmıştı ki orgu, o zamana kadar yeryüzünde görülmemiş bir şeyden söz eder gibiydi.

“Bu çalgıyı iyi tanıdığın belli,” dedi Johann Christoph.

“İyi tanımak mı? Sebastian orgun içindeki en küçük parçanın yerini bile ağzındaki dişlerden daha iyi bilir!”

Johann Christoph güldü. Sebastian’a dönerek, “Anlattıkların çok hoşuma gitti, zamanını hep orgla ilgilenerek geçirdiğin belli,” dedi.

“Bu zamana kadar Eisenach’ta çalmadığı org kalmadı neredeyse,” diye atıldı Johann Jacob muzipçe gülererek.

“Buna çok sevindim. İkiniz de çok yetenekli ve çalışkan çocuklarsınız. Çok iyi işler başaracağınızdan eminim,” dedi Johann Christoph.

Kısa bir zaman sonra Bach kardeşler yeni okullarına başladılar. Johann Christoph’un o gün kilisede duydukları, büyük başarıların habercisi gibiydi. İki kardeşi de çok yeteneklilerdi. Bu çok şaşırtıcı bir durum değildi elbette. Bach ailesinde müzik zaten ortak bir yetenektir. Kuşaklar boyu müzisyen yetiştirmiş bir aileden gelen bu çocuklar için de şaşılacak bir durum yoktu şimdilik.

Okul Ohrdurf'taki en iyi okuldu. Olmadık ders yoktu. Yunanca, Latince, Aritmetik, ki Sebastian'ın en sevdiği dersti bu, ve elbette ki müzik.

Johann Jacob o gün okuldan eve dönerlerken yine soluksuz konuşarak Sebastian'ın kafasını şişirmeye başlamıştı:

"Bugün okulda bir sürü arkadaş edindim. Sen ne yaptın?"

"Ders yaptım."

"Ooo çok ilginç. Okulda ders yapmak."

"Dalga geçme. Dersler çok iyi. Görersen nasıl heyecanlandım koroda. O kadar güzeldi ki söylediğimiz şarkılar. Neredeyse ağlayacaktım."

"İyi, güzel. Arkadaş buldun mu peki?"

"Hı? Bilmem. Ha evet, bir-iki kişiyle konuştum galiba."

"Galiba mı? Aferin sana. Yabanilikte de üstüne yok doğrusu. Nota kafa sen de."

Eve geldiklerinde Johann Jacob, ağabeyine seslenmeye başladı. Okulu anlatmak için sabırsızlanıyordu. Johanna kucağında bebeğiyle mutfaktan koşarak geldi. O sıralar ikinci bebeği de karnındaydı.

"Çocuklar sessiz olun, ağabeyiniz yukarıda çalışma odasında. Rahatsız etmeyin olur mu?"

İki kardeş birbirlerine bakıp “Çalışma odası mı?” diyerek meraklı gözlerini yukarı çevirdiler.

“Yanına çıkamaz mıyız?” diye sordu Sebastian.

“Yoo olmaz,” dedi Johanna. “Johann Christoph o odaya kimsenin girmesini istemez.”

“Vay be!” dedi Johann Jacob kendini tutamayıp. “Çok esrarengiz bir durum.”

“Odası nerede peki? Daha önce bu evde öyle bir oda görmedik ki.”

“İki kat yukarıda. Tavan arasında küçük bir oda,” dedi Johanna tatlı bir sesle. “Yanına gitmeyin. Olur mu çocuklar?”

Sebastian’ın gözleri parlamıştı. Bir çalışma odasında olabilecek şeyleri düşündü. Kitaplar, notalar, bir sürü kâğıt, çalışma masası.

“Çocuklar yemek hazırladım size, haydi mutfağa gelin,” diye seslendi Johanna arkasını dönmüş mutfağa doğru giderken.

“Hiiç bana bakma. Johanna’yı duymadın mı? Yasakmış işte, ben gelemem. Üstelik çok açım. Hem boşuna çıkma, ağabeyim almayacak seni içeri,” dedi Johann Jacob, mutfaktan gelen yemek kokularına burnunu uzatırken.

“Şansımı denerim. Eğer içeri girersem sana hiçbir şey anlatmayacağım.”

“Çok üzülürüm. O kadar merak etseydim ben senden önce giderdim.”

Johann Jacob gerçekten de meraklı değildi bu konuda. Mutfaktaki yemeklere doğru iştahla yürürken dudak bükerek düşünüyordu.

“Bir çalışma odasında ilgi çekecek, merak edecek ne olabilir ki? Çalışma odası işte.”

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

YAŞ

10

11

12

+

GÖKNİL ÖZKÖK

Resimleyen: Kutlay Sındırgı

BACH YÜRÜRKEN

Müzik aşkı uğruna gece-gündüz
yürüyen çocuğun öyküsü...

O, müziğe öylesine âşıktı ki, bu büyük aşkı
uğruna hiç uyumamaya, sabahlara dek çalışmaya,
günlerce aç kalmaya, dahası kilometrelerce yol
yürümeye razıydı. Ona gerekli olan şey, kâğıt-kalem
ve biraz ay ışığıydı... Büyük besteci Johann Sebastian
Bach'ın serüven dolu yaşam öyküsü, kendisi de
bir müzik insanı olan yazarımız Göknil
Özkök'ün ustalıklı kaleminden...

ISBN 978-975-07-1040-7

9 789750 710407